

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology)

กรอบแนวความคิดในการวิจัย (Conceptual framework)

การศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้มีผู้ศึกษาไว้มากมายตั้งที่ผู้วิจัย ได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้แล้วข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม ตัวแปรเหล่านี้ สามารถผันแปรไปตามปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสาเหตุจากตัวแปรด้านตัวผู้อ่าน สภาพแวดล้อม สภาพครอบครัว สื่อที่อ่าน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้อ่าน ซึ่งแต่ละตัวแปรมิได้เกี่ยวข้องกับกับการอ่านเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกันเองอีกด้วย

การศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพครอบครัวต่อการอ่านของเด็กนักเรียนครั้งนี้ ตัวแปรที่ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นองค์ประกอบของสภาพครอบครัว คือ ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคมครอบครัว การนับถือศาสนาของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการใช้สื่อมวลชนของครอบครัว ซึ่งจะเลือกพิจารณาเฉพาะตัวแปรหนึ่งตัวแปรใดไม่ได้เพราะตัวแปรต่าง ๆ อาจร่วมกันมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก เพราะฉะนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงใช้การวิเคราะห์หลายปัจจัย เพื่อการอธิบายว่าสภาพครอบครัว มีอิทธิพลต่อการอ่านหรือไม่ อย่างไร

ดังนั้นการวิเคราะห์จะต้องใช้การวิเคราะห์หลายตัวแปร (Multivariate analysis) เพื่อการอธิบายว่าสภาพครอบครัวมีอิทธิพลต่อการอ่านหรือไม่อย่างไร แต่สมมุติฐานที่ผู้วิจัยวางไว้ อยู่ในลักษณะการวิเคราะห์แบบสองตัวแปร (Bivariate analysis) การที่สภาพครอบครัวจะมีอิทธิพลจริงนั้น จะต้องได้รับการยอมรับทั้ง 5 สมมุติฐาน ถ้าสมมุติฐานใดถูกปฏิเสธ จะกล่าวว่าเป็นอิทธิพลของสภาพครอบครัวไม่ได้ เนื่องจาก "สภาพครอบครัว" เป็นแนวความคิดหลายมิติ (Multidimensional concept) ซึ่งพัฒนาการของระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณทางสังคมศาสตร์ ตามแนวความคิดนี้ ในปัจจุบันยังไม่สามารถวัดได้ชัดเจน และสอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องแยกพิจารณา เพื่อให้มิติทั้ง 5 นี้ เป็นตัวแทนของ "สภาพครอบครัว" โดยวิเคราะห์ในแต่ละมิติย่อย ในลักษณะการวิเคราะห์ตารางสองตัวแปร

เนื่องจากตัวแปรอิสระเป็นหน่วยการวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับสูงกว่าตัวแปรตาม การวิเคราะห์จึงเป็นลักษณะการวิเคราะห์ต่างระดับกัน (Contextual analysis) จึงต้องนำตัวแปร

ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวหรือตัวองค์ประกอบ (Contextual variable) ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ทั้ง 5 ตัว ซึ่งเป็นองค์ประกอบของ "สภาพครอบครัว" และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กหรือตัวแปรเชิงโครงสร้าง (Structural variable) ได้แก่ เพศของเด็กมาพิจารณาด้วย เพราะเพศเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่าน (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2524 : 39-41) และเหตุที่ผู้วิจัยนำตัวแปรเพศมาใช้ในการวิเคราะห์ เพราะเป็นตัวแปรที่สามารถวัดค่าได้ชัดเจนที่สุด นอกจากนั้นผู้วิจัยยังกำหนดให้ "ประเภทของครอบครัว" เป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งในการร่วมพิจารณาครั้งนี้ เพราะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ซึ่งน่าจะเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กด้วย

สำหรับกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาการอ่าน ในฐานะเป็นผล คือ ตัวแปรตาม (Dependent variable) ประกอบด้วย ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน และจุดมุ่งหมายของการอ่าน ส่วนตัวแปรอิสระในฐานะเป็นเหตุประกอบด้วย ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ศาสนาที่ครอบครัวนับถือและการใช้สื่อมวลชนของครอบครัว ซึ่งการกำหนดตัวแปร เพื่อทดสอบสมมุติฐานแต่ละข้อนั้นผู้วิจัยจะ ได้กล่าวต่อไป

แบบการวิจัย (Research design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจเชิงอธิบาย (Explanatory survey design) ซึ่งเป็นแบบการวิจัย ที่ศึกษาถึงองค์ประกอบของ เหตุผลของความเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรอันเป็นผลจากการควบคุมตัวแปร (Effect change design) (Helevik, 1984 : 70-81) โดยศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปัตตานี ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2533 ซึ่งแบบการวิจัยนี้เป็นตรรกนิสัจจนความเป็นเหตุเป็นผลกัน (Logical model of proof)

โดยมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ (มานพ จิตต์ภูษา, ม.ป.ป : 2)

1. ตัวแปรต้องมีความสัมพันธ์กันหรือมีการผันแปรร่วมกัน (Covariation)
2. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความสัมพันธ์ลวง (Nonspuriousness)
3. สามารถแสดงลำดับการเกิดขึ้นของตัวแปรได้ (Time priority) คือ

ตัวแปรอิสระจะต้องเกิดก่อนตัวแปรตาม

4. มีเหตุผลสนับสนุน (Rationale)

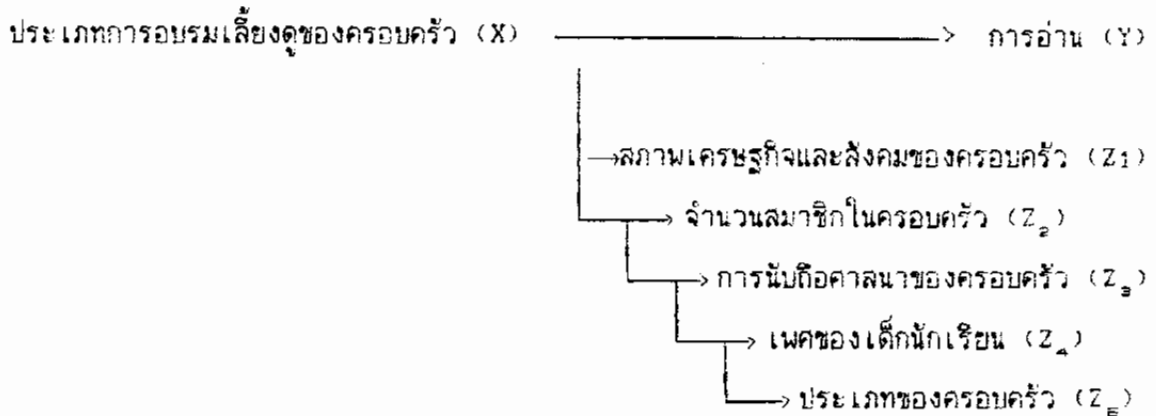
การแสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ใช้การเปรียบเทียบ (Comparison) โดยเปรียบเทียบจำนวนเด็กนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบต่าง ๆ จำนวนเด็กนักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวแตกต่างกัน จำนวนเด็กนักเรียนที่ครอบครัวนับถือศาสนาแตกต่างกันระหว่างศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลาม จำนวนเด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีจำนวนสมาชิกแตกต่างกัน และจำนวนเด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีการใช้สื่อมวลชนแตกต่างกันกับการอ่านของเด็กนักเรียนซึ่งได้แก่ ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน และจุดมุ่งหมายของการอ่าน ในกรณีการทดสอบความสัมพันธ์ว่าลวงหรือไม่ลวงนั้น ใช้การควบคุม (Control) ทดสอบ แต่เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสำรวจ (Survey) ต้องใช้การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว เพื่อสร้างความสมบูรณ์แบบในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Elaboration analysis) (Nachmias and Nachmias, 1987 : 436) โดยนำตัวแปรตัวที่ 3 มาพิจารณาพร้อม ซึ่งเรียกว่าตัวแปรคุม (Control variable) หรือปัจจัยทดลอง โดยดูว่าตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเป็นความสัมพันธ์ลวงหรือไม่ และเพื่อทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปร และเพื่อช่วยให้สามารถจัดลำดับการเกิดของเหตุการณ์ได้ จึงใช้การจัดการกระทำ (Manipulation or Treatment) ต่อตัวแปร แต่การวิจัยครั้งนี้ไม่ใช้การวิจัยเชิงทดลอง จึงไม่สามารถจัดกระทำกับตัวแปรอิสระได้ จึงใช้การวิเคราะห์เพื่อสร้างความสมบูรณ์แบบในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแทนดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกตัวแปรคุมตามสมมุติฐานแต่ละข้อไว้ดังนี้

สมมุติฐานข้อ 1

เด็กนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดีมากกว่า เด็กนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย ภายใต้งี้อ่านของจุดมุ่งหมายของการอ่าน คืออ่านเพื่อความรู้อ่านเพื่อความบันเทิง

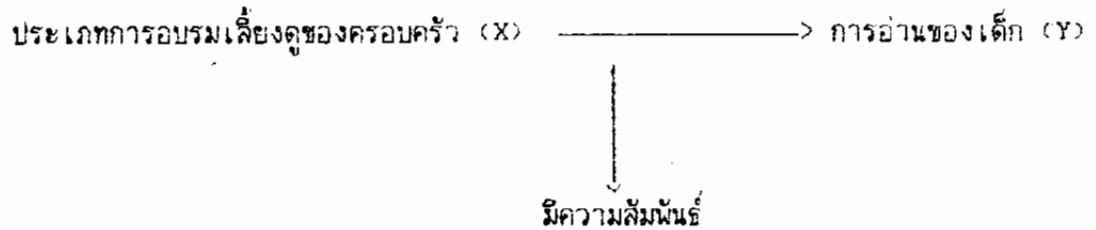
จากสมมุติฐานข้อนี้ตัวแปรอิสระ คือ ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ตัวแปรตามคือการอ่านของเด็ก และตัวแปรคุม ที่กำหนดขึ้น คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว การนับถือศาสนาของครอบครัว เพศของเด็กนักเรียน และประเภทของครอบครัว

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐาน

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานข้อนี้ มีวิธีการดังนี้

1. พิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

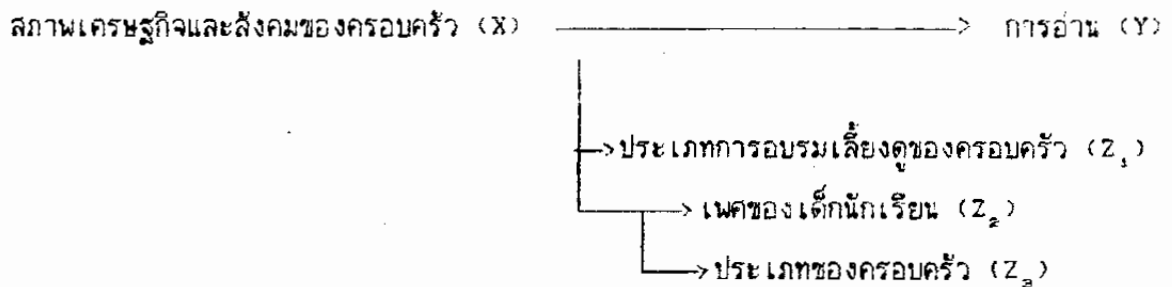
2. พิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับการอ่านไม่ใช่ความสัมพันธ์สว
3. ตัวแปรประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกิดขึ้นก่อนตัวแปรการอ่านของเด็ก
4. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลสนับสนุน

สมมุติฐานข้อ 2

เด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีสภาพเศรษฐกิจและสังคมสูง อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดีมากกว่า เด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีสภาพเศรษฐกิจ และสังคมต่ำกว่า ภายใต้เงื่อนไขของจุดมุ่งหมายของการอ่าน คืออ่านเพื่อความรู้นอกจากอ่านเพื่อความบันเทิง

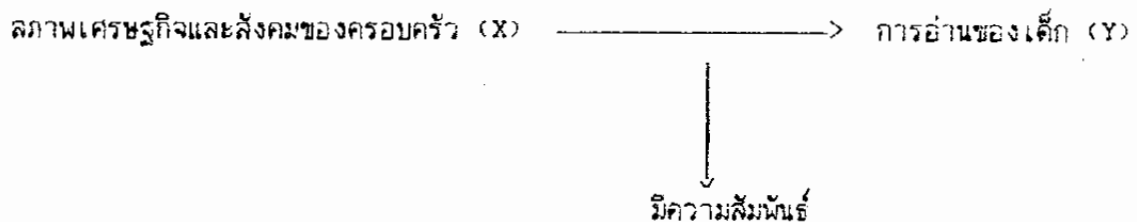
จากสมมุติฐานข้อนี้ ตัวแปรอิสระ คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวตัวแปรตาม คือ การอ่านของเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้อาจมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีก จึงใช้เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ได้แก่ ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เพศของเด็กนักเรียน และประเภทของครอบครัว

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐาน

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานข้อนี้ มีดังนี้

1. พิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

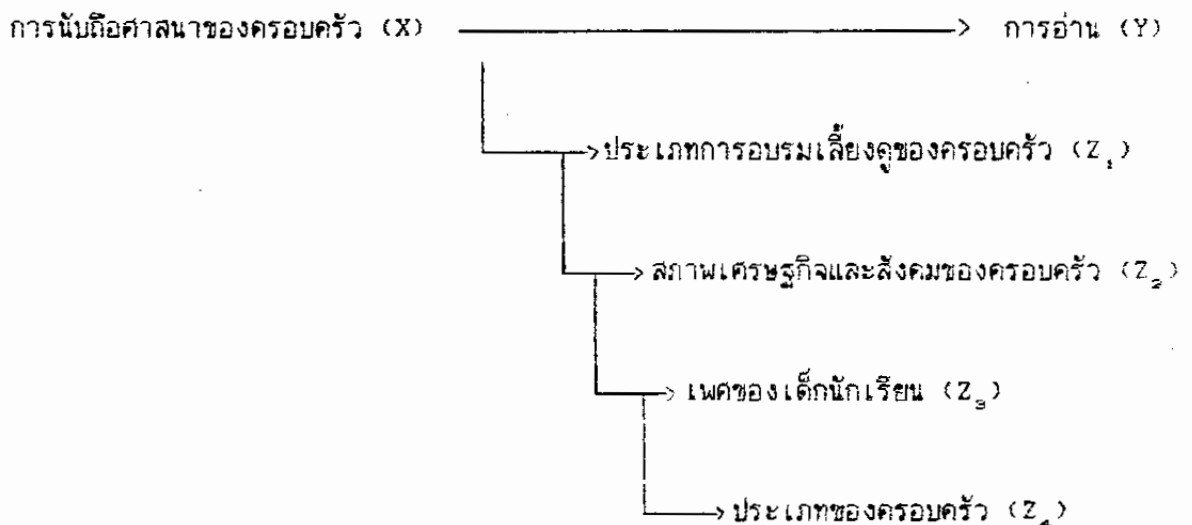
2. พิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวกับการอ่านว่าไม่ใช่ความสัมพันธ์ว่าง
3. ตัวแปรสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เกิดก่อนตัวแปรการอ่านของเด็ก
4. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลสนับสนุน

สมมุติฐานข้อ 3

เด็กนักเรียนที่ครอบครัวนับถือศาสนาพุทธ อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดีมากกว่าเด็กนักเรียนที่ครอบครัวนับถือศาสนาอิสลาม ภายใต้เงื่อนไขของจุดมุ่งหมายของการอ่าน คืออ่านเพื่อความรู่มากกว่าอ่านเพื่อความบันเทิง

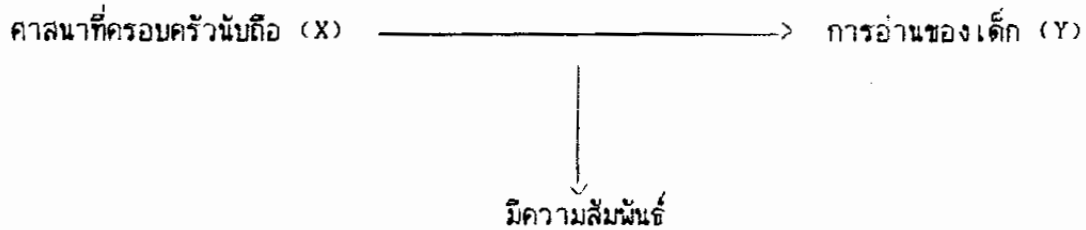
จากสมมุติฐานข้อนี้ ตัวแปรอิสระ คือ การนับถือศาสนาของครอบครัว ตัวแปรตาม คือ การอ่านของเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้อาจมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีกจึงใช้เป็น ตัวแปรคุม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เพศของเด็กนักเรียน และประเภทของครอบครัว

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐาน

การพิสูจน์ว่าเป็นเหตุเป็นผล เพื่อพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ดังนี้

1. พิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

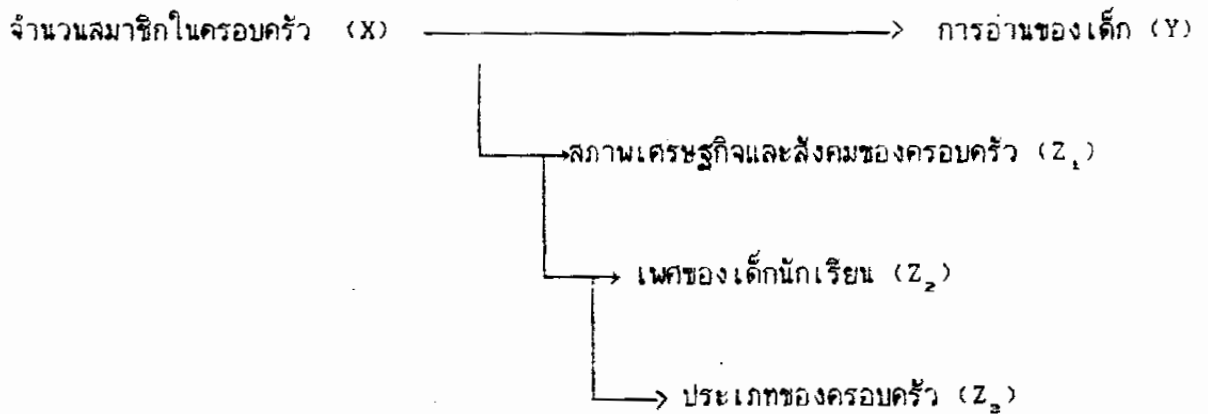
2. พิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างศาสนาที่ครอบครัวนับถือกับการอ่านว่าไม่ใช่ความสัมพันธ์ลวง
3. ตัวแปรศาสนาที่ครอบครัวนับถือ เกิดขึ้นก่อนตัวแปรการอ่านของเด็ก
4. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลสนับสนุน

สมมติฐานข้อ 4

เด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีสมาชิกน้อย อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดีมากกว่าเด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีสมาชิกมากกว่า ภายใต้เงื่อนไขของจุดมุ่งหมายของการอ่าน คืออ่านเพื่อความรู้นอกจากอ่านเพื่อความบันเทิง

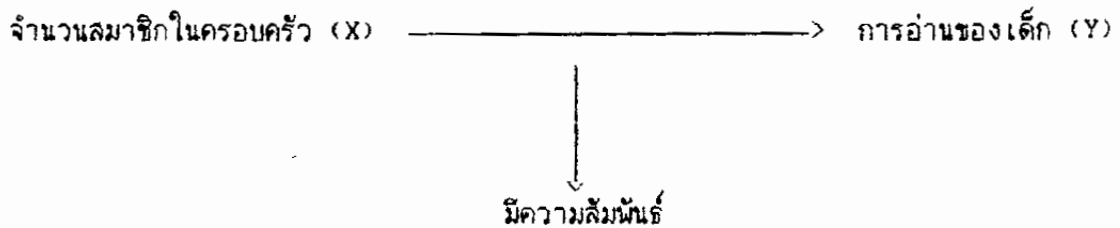
จากสมมติฐานข้อนี้ ตัวแปรอิสระ คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตัวแปรตาม คือ การอ่านของเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรอาจมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีกจึงใช้เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว เนตของเด็นักเรียน และประเภทของครอบครัว

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐาน

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานข้อนี้ มีวิธีการดังนี้

1. พิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

2. พิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างจำนวนเล่มมาชิกในครอบครัวกับการอ่านของเด็ก ไม่ใช่ความสัมพันธ์ลวง
3. ตัวแปรจำนวนเล่มมาชิกในครอบครัวเกิดขึ้นก่อนตัวแปรการอ่านของเด็ก
4. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลสนับสนุน

สมมุติฐานข้อ 5

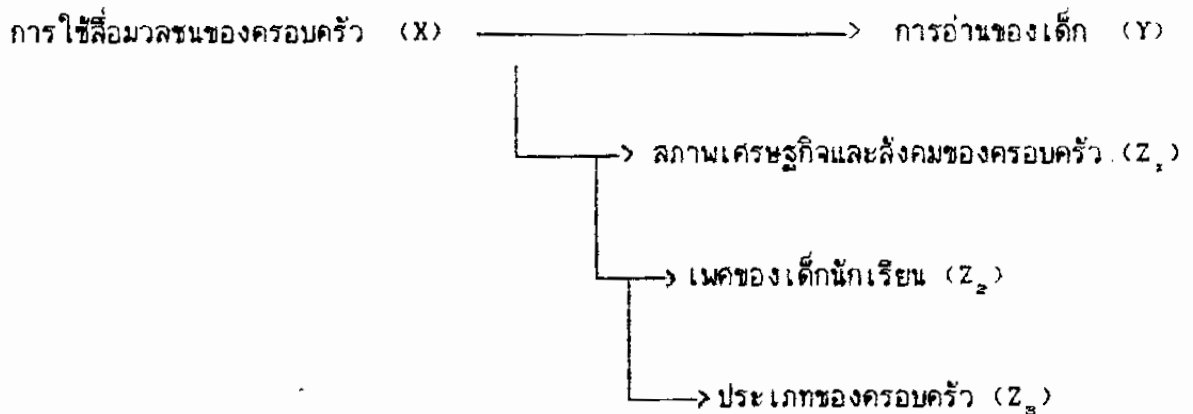
เด็กนักเรียนที่ครอบครัวมีการใช้สื่อมวลชนมากอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดีมากกว่าเด็ก

นักเรียนที่ครอบครัวมีการใช้สื่อมวลชนน้อยกว่า ภายใต้เงื่อนไขของจุดมุ่งหมายของการอ่าน คืออ่านเพื่อความรู้นอกจากอ่านเพื่อความบันเทิง

จากสมมุติฐานข้อนี้ตัวแปรอิสระ คือ การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว ตัวแปรตาม คือ การอ่านของเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้อาจมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีกจึงใช้เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เพศของเด็กนักเรียน และประเภทของครอบครัว

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐาน

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานข้อนี้มีวิธีการดังนี้

1. พิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

2. พิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้อสื่อมวลชนของครอบครัวกับการอ่าน ไม่ใช่ความสัมพันธ์ลวง

3. ตัวแปรการใช้สื่อมวลชนของครอบครัว เกิดขึ้นก่อนตัวแปรการอ่านของเด็ก
4. ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลสนับสนุน

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 275 คน โดยจำแนกตามโรงเรียน ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
เทศบาล 1	68
เทศบาล 2	30
เทศบาล 3	50
เทศบาล 4	85
เทศบาล 5	42
รวม	275

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เด็กนักเรียนทั้งหมด 275 คน เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย แต่เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่ากลุ่มประชากรบางส่วนมีปัญหาต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลที่ได้มาไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงตัดกลุ่มประชากร ส่วนนั้นออกไปแล้วนำข้อมูลจากกลุ่มประชากรเพียง 250 คนเท่านั้น มาวิเคราะห์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้าง แบบสอบถามจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ
2. ศึกษาหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านและพฤติกรรมของเด็ก เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ในด้านสำนวนภาษา และความถูกต้องของเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่
4. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวกับแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอน 2 เกี่ยวกับตัวเด็กและการอ่าน ที่ได้รับการตรวจแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วทำการแก้ไข ต่อจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงของแบบถามทางด้านเนื้อหาและโครงสร้าง
5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบกับประชากรที่เป็นกลุ่มทดลอง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรตัวที่ศึกษา เป็นเด็กนักเรียนจำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอน 1 เกี่ยวกับประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Coefficient alpha (Nunnally, 1967 : 196) ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองในข้อ 5 ซึ่งมีขั้นตอนการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้
  - 6.1 เลือกโรงเรียนที่มีสภาพและประชากรใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่กำลังทำวิจัยโดยผู้วิจัยเลือก โรงเรียนเมืองปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี เป็นกลุ่มทดลองซึ่งมีวิธีการสุ่มประชากรมาเป็นกลุ่มทดลองดังนี้ สุ่มนักเรียนมา 1 ห้องเรียน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ห้องเรียน ต่อจากนั้นสุ่มนักเรียนจากห้องเรียนดังกล่าวมา จำนวน 30 คน โดยวิธีสุ่มแบบธรรมดา (Sample random sampling)

ห้องเรียนดังกล่าวมา จำนวน 30 คน โดยวิธีสุ่มแบบธรรมดา (Sample random sampling)

6.2 นำจดหมายแนะนำตัวและขออนุญาตทดสอบเครื่องมือสำหรับทำวิจัย จาก
บัณฑิตวิทยาลัย ไปมอบให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตทดสอบแบบสอบถาม

6.3 ทำความตกลงกับอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มทดสอบ
เพื่อนัดหมายวันเวลา ในการนำแบบสอบถามมาทดสอบกับเด็ก

6.4 ในการทดสอบแบบสอบถามนั้น แบบสอบถามชุดที่ 1 ให้นักเรียนนำไปให้ผู้
ปกครองทำที่บ้าน แล้วนำมามอบให้ครูประจำชั้นหลังจากที่ได้รับแบบสอบถามแล้ว 3 วัน แบบสอบถาม
ชุดที่ 2 ให้นักเรียนทำในห้องทันทีที่ได้รับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยอธิบายวิธีการทำอย่างใกล้ชิด

6.5 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดมาหาความเชื่อมั่นดังนี้

6.5.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 หาความเชื่อมั่นทางด้านเนื้อหาและ
โครงสร้าง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

6.5.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร
Coefficient alpha (Nunnally, 1967 : 196) เมื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว
ได้ค่าเท่ากับ 0.7979 ซึ่งถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูงพอสมควร

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง เพื่อถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ
และสังคมของครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาของบิดา มารดา และผู้ปกครอง
เด็กนักเรียน ศาสนาที่นับถือของครอบครัว โดยให้เด็กนักเรียนนำแบบสอบถามชุดนี้ไปให้บิดา มารดา
หรือผู้ปกครองที่บ้าน กรอกแบบสอบถาม แล้วนำมาส่งครูประจำชั้นภายใน 5 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับ
แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษานำไปแจกและไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เพศ และการ
อ่านของเด็กนักเรียน

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามของ สมาน กำเนิด (2520) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และโรงเรียนราษฎร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 271 คน เป็นชาย 146 คน หญิง 125 คน ในการศึกษาเรื่อง "การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก" มีข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อ 1 - 20 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 2 ข้อ 21 - 40 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ตอนที่ 3 ข้อ 41 - 60 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) แต่ละข้อ มีมาตรา (Scale) 5 ระดับ กำกับไว้ท้ายข้อความ (ดูภาคผนวก) เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การตรวจให้คะแนนจึงพิจารณาจากคำตอบของเด็กนักเรียนที่ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนด

ช่องมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวมคะแนนของแต่ละตอนแล้ว ถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนตอนใดมากที่สุด ให้ถือว่านักเรียนคนนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น แต่มีข้อแม้ว่าคะแนนที่ได้จะต้องมากกว่าคะแนนอันดับรองลงมาอย่างน้อย 5 คะแนน เพื่อให้การแบ่งกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งนิสัยของคะแนนแต่ละตอนอยู่ระหว่าง 20 - 100 คะแนน

ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนี้ สมาน กำเนิด ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Coefficient alpha (Nunnally, 1967 : 196) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .8100 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงพอสมควร พอที่จะใช้ในงานวิจัยได้ ผู้วิจัยจึงนำมาใช้กับการวิจัยครั้งนี้

หากเมื่อนำมาใช้กับข้อมูลจริงมีคะแนนไม่แตกต่างกัน 5 คะแนน ไม่เกินร้อยละ 10 ก็จะตัดกลุ่มประชากรนั้นออกไป แล้ววิเคราะห์กลุ่มที่เหลือ แต่ถ้าจำนวนที่แตกต่างกันมีมากกว่าร้อยละ 10 ผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามฉบับนี้ใหม่ เพื่อความเหมาะสม และทำการทดสอบ (Try-out) แบบสอบถามใหม่เพื่อที่จะนำมาใช้ต่อไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านของเด็ก คือ ประเภทของหนังสือที่เด็กชอบอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังหัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลเมืองปัตตานี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเทศบาล ในสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีทุกโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง ในการวิจัยครั้งนี้

2. นำแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองและเด็กนักเรียนไปแจกให้เด็กนักเรียน โดยแบบสอบถามสำหรับเด็กนักเรียนให้กรอกแบบสอบถามทันทีที่แจก ส่วนแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองให้เด็กนำไปให้ผู้ปกครองที่บ้าน แล้วนำกลับมาให้ครูประจำชั้นภายใน 5 วัน หลังจากที่ได้รับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยมีการติดต่อขอความร่วมมือ จากครูประจำชั้นในการแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืน ซึ่งผู้วิจัยจะไปติดต่อเพื่อหาเวลาอันเหมาะสมกับครูประจำชั้นก่อนล่วงหน้า

3. นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับแล้ว นำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของข้อมูล หากค่าร้อยละแล้วนำมาเสนอในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย ข้อมูลที่ใช้ในการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละโดยจำแนกจำนวนเด็กนักเรียนตาม

- 1.1 เพศ ของเด็กนักเรียน
- 1.2 ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
- 1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
- 1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 1.5 ความสำเร็จที่ครอบครัวนับถือ
- 1.6 การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว
- 1.7 ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน
- 1.8 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
- 1.9 ประเภทของครอบครัว

2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมุติฐานด้วยวิธีวิเคราะห์ด้วยตารางการถัวจร (Contingency table) ในลักษณะการวิเคราะห์ ตาราง 2 ตัวแปร และการวิเคราะห์พหุตัวแปร โดยใช้สถิติร้อยละในการพรรณนา

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมุติฐาน

4. วิเคราะห์เพื่อสร้างความสมบูรณ์แบบให้กับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมุติฐาน หากการทดสอบสมมุติฐานทั้ง 5 ข้อนี้เป็นจริงทั้งหมด ผลการวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่า สภาพครอบครัวมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กนักเรียนจริง แต่เนื่องจากการวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียง "การทดสอบความถูกต้อง (Verification)" เท่านั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอต่อการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory research) ในทางสังคมศาสตร์นั้น จำเป็นต้องมี "การทดสอบความผิด (Falsification)" ด้วยเพื่อความสมบูรณ์แบบของการอธิบาย ตามระเบียบวิธีเชิงปริมาณ ซึ่งการทดสอบความผิดมี 3 วิธี คือ (Lin, 1976 : 65 - 69)

1. ทดสอบโดยใช้การอธิบายเชิงพหุ (Multiple explanation method)
2. ทดสอบโดยใช้ข้อมูลเชิงปฏิเสธ (Negative test method)
3. ทดสอบโดยใช้วิธีการเชิงวิพากษ์ (Critical method)

ในขั้นต้นนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีแรกคือ การทดสอบโดยใช้การอธิบายเชิงพหุ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยเทคนิควิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ โดยปรับมาตรการผันแปรของตัวแปรทั้งหมดเป็นมาตราช่วงชั้น และแสดงสมการความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงฟังก์ชันได้ดังนี้

Y	=	$f(X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7)$
Y	=	การอ่าน
X_1	=	ประเภทการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
X_2	=	สถานเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
X_3	=	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
X_4	=	การนับถือศาสนาของครอบครัว
X_5	=	การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว
X_6	=	เพศของเด็กนักเรียน
X_7	=	ประเภทของครอบครัว